Dårlig ytringsklima har konsekvenser for pasientsikkerheten

Ukom

TRYGG PASIENTBEHANDLING KREVER ET ÅPENT YTRINGSKLIMA

Dårlig ytringsklima har konsekvenser for pasientsikkerheten

Publisert 17. juni 2025

ISBN 978-82-8465-041-8

Helse- og omsorgssektoren er en sektor med høy risiko og stor kompleksitet. Det handler om liv og død og risiko for alvorlige situasjoner og skader på pasienter.

Konsekvensene av et dårlig ytringsklima treffer både enkeltpersoner og hele eller deler av organisasjonen. Forholdene informantene beskriver fører til konsekvenser som igjen gjør at pasientsikkerheten settes under press.

- En direkte konsekvens av dårlig ytringsklima er at det blir lagt lokk på informasjon som er viktig for pasientbehandlingen. Ledelsen kan ikke gjøre noe med det den ikke vet noe om, og dette kan gå direkte ut over sikkerheten.

- Sykefravær kan påvirke pasientsikkerheten på flere måter. Når noen er borte fra jobb blir det mer press på de som er til stede. Når nøkkelpersonell ikke er til stede, kan det føre til forsinkelser og at behandling blir avlyst.

- Stabil bemanning er en viktig forutsetning for å kunne gi trygge helsetjenester. Sykefravær fører til økt vikarbruk. Avhengig av varigheten på vikariatet, vil ikke vikaren ha samme oversikt over rutiner, prosedyrer og bruk av utstyr som de faste medarbeiderne. Dette har en direkte påvirkning på pasientsikkerheten.

- Tilstrekkelig tilgang på helsepersonell er mange steder en stor utfordring. Jo mer spesialisert personellet er, desto vanskeligere er det å erstatte. Konflikter kan gjøre at ansatte slutter. Konflikter kan påvirke i hvilken grad arbeidsplassen klarer å tiltrekke seg søkere til ledige stillinger. Det kan også påvirke i hvilken grad en klarer å rekruttere og beholde ledere som brenner for tjenesten.

- Konflikter er kostbare. Utgifter til sykelønn, innleie av vikarer og overtid er direkte økonomiske konsekvenser av sykefravær. Interne konflikter vil kunne føre til energilekkasjer og at arbeidsinnsatsen går ned. I de delene av virksomhetene som har aktivitetsbasert finansiering vil en konflikt kunne gi reduserte inntekter. I saker som har kjørt seg fast kan det være aktuelt å leie inn ekstern bistand til å håndtere konsekvensen av en fastlåst situasjon.

- Økonomiske følger av feil i pasientbehandlingen kan treffe helsetjenesten i form av behandling av komplikasjoner og i ytterste konsekvens også pasientskadeerstatning og foretaksbot. Det kan også påvirke livskvalitet og arbeidsevne til pasient og pårørende, og på denne måten har det også en samfunnskostnad.

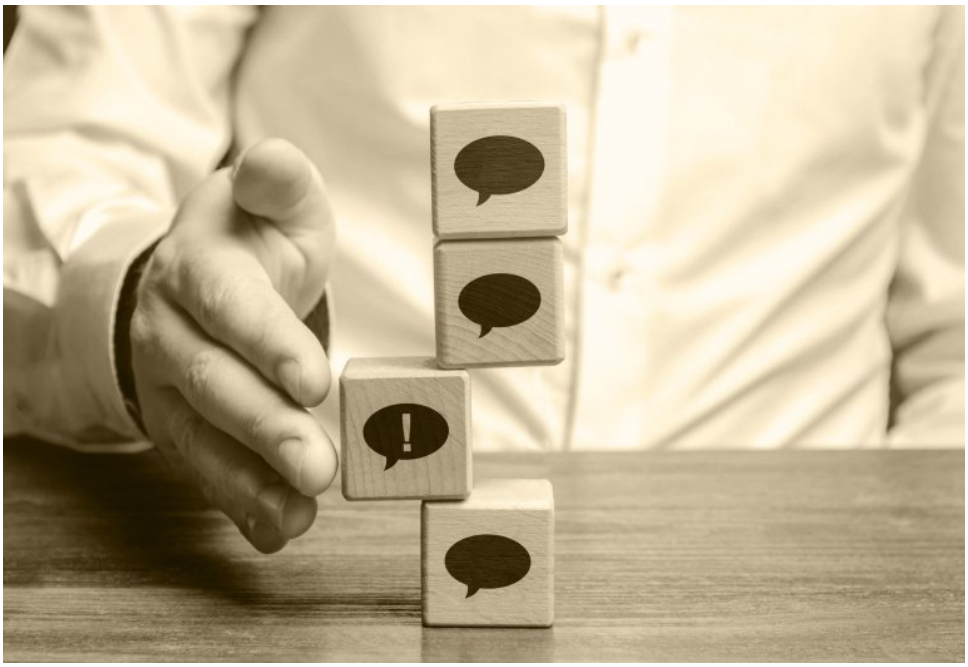

Foto: Shutterstock

Statens undersøkelseskommisjon
for helse-og omsorgstjenesten

Postboks 225 Skøyen
0213 Oslo
E-post: post@ukom.no
Org nr: 921018924